

Inatsisartuni ilaasortaq, Knud Fleischer, Kattusseqatigiit Partiiat
/MAANI

Ujaasisarnejq annaassiniartarnerlu (SAR) pillugu Namminersorlutik Oqartussat Naalagaaffimmut isumaqatigiissutaanut tunngatillugu § 37 naapertorlugu apeqqummut nr. 2012-001-imut akissut

Asasara Knud Fleischer.

Ujaasisarnejq annaassiniartarnerlu, ulluinnarni "SAR"-imik taagorneqartoq, Search and Rescue-mut tunngasuusoq pillugu Namminersorlutik Oqartussat Naalagaaffimmut isumaqatigiissutaanut tunngatillugu apeqquinnut qujanaq. Apeqqutitit matuma kinguliani tulleriillugit akineqarput.

1. Ujaasinermut annaassiniarnermut sillimaniarnermullu kalaallit nunarput danskit naalagaaffianut qanoq isumaqatigiissuteqarpa?

SAR-imut suliaqqarfik tamarmi danskit naalagaaffiata ataaniippoq, taamaattumillu Kalaallit Nunaannut nuuneqarsimanani. Nunat tamalaat akornanni isumaqatigiissutit (ICAO aamma IMO) naapertorlugit Danmark pisussaavoq, inunnut imaani ajornartorsiortunut silaannakkullu angallatinut tammaaneqartunut, ajutoorsimasunut ajornartorsiorsimasunulluunniit, kiisalu ujaasinerit annaassiniarnerillu ataqatigiissarneqarnissaannut, aammalu umiarsuit timmisartullu ajutoornerini annaassiniarnermut isumalluutissat pissarsiarineqarsinnaasut atorlugit ikiutissalluni. Nunat tamalaat akornanni isumaqatigiissutini aannaassiniartartunut aalajangersimasunut, soorlu qulimiguulinnut piunasaqaateqartoqangilaq. Taamaattorli Kalaallit Nunaanni ulluinnarni SAR-imik suliaqqarnermi qulimiguullit pinngitsoorneqarsinnaanngillat, taamaattumillu maannamut, aammattaarlu siunissaq eqqarsaatigalugu qulimiguulinnik upalungaarsimatitsisoqartarpoq.

1990-ikkut ingerlaneranni angallanermi attaveqaatigut allannguuteqarput, timmisartunut suluusalinnut arlalinnik mittarfiliortitertoqarluni. Tamatuma kingunerisaanik qulimiguullit pisariaqartinneqarnerat annikillivoq, ilaatigut qulimiguulik, piffissaq tamanna tikillugu Kalaallit Nunaata Qeqqani angalasuusoq atorunnaarneqarluni. Ataatsimoortumik tapiissutit pillugit isumaqatiginninniarnernut atatillugu 2001-imi sumiiffinni, ingerlaannartumik qulimiguulinnit najorneqarunnaarsimasuni qulimiguulimmik upalungaarsimatitsinerup ingerlaannarnissaa qulakkeerniarlugu Kalaallit Nunaata aamma Danmarkip akornanni isumaqatigiissusiortoqarpoq. Tassani pineqartorpiat tassaapput Kalaallit Nunaata Qeqqa, qulimiguulimmit najorneqarunnaarlunnarsimasoq, aammalu Qeqertarsuup Tunua, tassani 2001-imi marsimi qulimiguulimmik angallassineq Air Alpha-p qulimiguuliutaanit amooruteqanngitsumit, taamaattumillu annaassiniarnerpianik isumagineqarsinnaanngitsumit tiguneqarmat.

Danmarkip oqaloqatigineqareernerata kingorna Air Greenlandip aamma Air Alpha-p qulimiguulimmik pisariaqartinneqartumik upalungaarsimatitsilernissamut akit pillugit

18. jan 2012
Sagsnr. 2012-059979
Dok. Nr. 807376

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: iaan@nanoq.gl
www.nanoq.gl

paasissutissanik pissarsiniarneq tunngavigalugu aalajangerneqarpoq, sumiiffinni taaneqartuni marluusuni upalungaarsimatitsineq pisariaqartinneqartoq katillugit 9,3 mio. koruunit nalingi atorlugit pilersinneqarsinnaasoq. Taakkunannga 75%-it Danmarkip aningaasalersortussaassavai, aammalu sinneri 25%-it Kalaallit Nunaata aningaasalersortussaassallugit.

Taamatuttaaq isumaqatigiissutigineqarpoq, Namminersorlutik Oqartussat qulimiguulimmik angallassisunut isumaqatigiissusiornissaq, taamaalillunilu upalungaarsimanerup pisariaqartinneqartup naammassineqarnissaa akisussaaffigissagaat. 2001-imi 9,3 mio. koruunit isumaqatigiissutigineqartut iluanni isumaqatigiissut taamaattoq naammassineqarsinnaassappat, aningaasat sinneruttut Kalaallit Nunaannut tutsinneqassapput. Paarlattuanik upalungaarsimaneq pisariaqartinneqartoq aningaasat isumaqatigiissutigineqartut iluanni naammassineqarsinnaanngippat, aningaasartuutaanerusinnaasussat Kalaallit Nunaata akilertussaassavai.

Namminersorlutik Oqartussat Air Greenlandimut ingerlaavartumik isumaqatigiissuteqartarlutik atuutsitsinissaq toqqarpaat, kingullermik 2011-miit 2012-imut atuuttumik. Qeqertarsuup Tunuata saniatigut aamma ullumikkut Kalaallit Nunaata Kujataani qulimiguulimmik SAR-imut upalungaarsimatitsineq isumaqatigiissummut ilaatinneqarpoq.

Air Greenlandimut isumaqatigiissuteqarnerup kingunerisaanik annaassiniarnermut atortut, inuttat ingerlaavartumik ilinniartitaanerat kiisalu qulimiguullip upalungaarsimanerani timmisartortartut piareersimajuarnissaat akilerneqartarput. Upalungaarsimanermi qulimiguulik S61, Ilulissanit aamma Narsarsuarmit aallaaveqartut, sapaatit akunnerannut ulluni arfineq marlunni ullormut nal. ak. 12-imi piareersimasuusut, kiisalu qulimiguulik Bell 212, Nuummitt aallaaveqartoq, sapaatit akunnerannut ulluni arfinilinni ullormut nal. ak. arfineq pingasuni piareersimasuusooq pineqarput.

Air Greenlandip qulimiguulinnik S61-inik atuiunnaariartornerata kingunerisaanik upalungaarsimanerup ullumikkutut ingerlatiinnarnissaa ajornakusuussasoq ilimanarpoq. Tamanna tunngavigalugu Kalaallit Nunaata Danmark qinnuigaa, suleqatigiissitamut ataatsimoortumut, atorunnaarsitsiartuaarnerup sunniutissaanik misissueqqissaarnissamik siunertaqartumut ilaaleqqullugu.

Suleqatigiissitap sulinini 2011-mi oktobarimi naammassisussaasimagaluarppaa, kisiannili Folketingimut qinersineq, kiisalu aningaasartuutit pillugit paasissutissanik pissarsiniarnermi siumut ilimagineqariinngitsunik ajornartooneq pissutigalugit suliasat kinguartinneqarput. Suli suliap killiffissaanik nutaamik aalajangiisoqanngilaq, kisiannili ungasinngitsukkut suliap naammassineqarnissaa neriutiginerpoq, taamaalilluni Kalaallit Nunaat Danmarkilu inassuteqaataajumaartussat tunngavigalugit suliniutissaasinnaasunik nutaanik naliliisinaalissammata.

2. Isumaqatigiissuteqartoqarsimappat, tamanna qanoq aningaasartaqarpa?

Matuma siuliani taaneqartutut isumaqatigiissuteqarnerup kingunerisaanik 2001-imi akit malillugit 9,3 mio. koruunit isumaqatigiissutigineqartut 75%-iinik Danmark akiliisussaavoq. Taamanikkut 7 mio. koruunit missaannik amerlassuseqarput – tassalu aningaasat ullumikkut 8 mio. koruunerpiantut amerlisimasut. Namminersorlutik Oqartussat Air Greenlandimut isumaqatigiissutigisaanut, 2011-miit 2012-imut

atuuttussamat akiligassat 14,5 mio. koruuningajaat ilaapput. Tassalu Namminersorlutik Oqartussat 25%-it isumaqatigiissutaasut sinnerlugit akilertarpaat. Akiliinerusarnermut tassunga pingaartumik Narsarsuarmi qulimiguulimmik upalungaarsimatitsinerup ilassutigineqarnera pissutaavoq. Upalungaarsimaneq naammaginantumik qaffasissuseqalersinniarlugu isumaqatigiissutaasut sinnerlugit iliuuseqartoqassasoq naliliiffigineqarpat, isumaqatigiissut malillugu Namminersorlutik Oqartussat akiliinerusussaapput.

Kisiannili isumaqatigiissusiornermiit ukiut qulit ingerlanerini isumaqatigiissummi tunngaviusunik allanngortitsisoqartarsimavoq. Tassalu piffissaq qulimiguullit upalungaarsimaffigisartagaat ingerlaavartumik "ilanngarneqartarsimavoq. Tunngaviusumik taakku tamarmik sapaatip akunnera tamaat nalunaaquttap akunnerini 24-ni upalungaarsimasarput, kisiannili akit ineriartornerat il.il. ilutigalugit amerlanerusunik aningaasaliisoqartarsimangimmat, sullissinerit aningaasanut, siunertamut immikkoortinneqartunut naleqqussarniarlugit kiffartuussinerup qaffasissusia ingerlaavartumik iluarsiivigineqartarsimavoq.

Suleqatigiissitaq kalaallinit danskinillu ataatsimut ilaasortaartoq, siunissami qulimiguulinnik SAR-imut upalungaarsimatitsisarnissamik misissuisusaaq siunissami upalungaarsimanerup qaffasissusissaanik aalajangersaasarnerup saniatigut aamma aningaasaqarnikkut sunniutissanik misissueqqissaaqqullugu qinnuigineqarpoq. Aaqqiissutissaaq nutaaq aaqqiissutissamit pioreersumit akisunerussappat, suleqatigiissitaq aamma aningaasalersuinissamat periarfissaasinnaasut suussusersiniarlugit misissuisusaaq.

Tassalu siunissaaq qanoq nassataqassanersoq oqaatigissallugu maannarkkopiaq siusippallaarpoq. Kisiannili Air Greenland isumaqatigiissutit tunngavigalugit 2012 tamakkerlugu qulimiguulimmik upalungaarsimatitsissalluni pisussaasoq qularutigineqassanngilaq, aammattaaq 2012-ip ingerlanerani qulimiguullit S61-it atorunnaarsikkiartuaartussaagaluarlugit – tamannali pisinnaangippat qulimiguullit allat upalungaarsimanerup atorneqartariaqassapput.

Neriuppunga matuma siuliani saaffiginnissutersi naammaginantumik akisimassallugu.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Jens B. Frederiksen